

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Pax Christi

(+). Stânt și adevărat rămâne în veci cuvântul Profetului: Nu este pace celor fărădelege. Deși o doresc și o caută fără încetare. Lungi tirade retorice, articole de ziar și tratate savante, debateri diplomatice și fastuoase, costisitoare conveniri internaționale s'au dovedit inoperante. Spectrul sfâșierii reciproce la cel dintâiu prilej propice stăruie mereu, deprimant de amănunțat, și în ciuda tuturor formulelor vrăcilor păcii eterne și universale.

Hărții și pacte nu duc, prin sine, la pacea între popoare. Armistițiul impus de împrejurările specifice ale anilor postbelici cine-l va socoti drept ideal de răvnit? Calca păcii adevărate și trainice e cu totul alta. Preafer. Părinte Piu XI a tras-at-o deunăzi în linii luminoase, Urbi et Orbi, într-un interviu acordat unui colaborator al marelui cotidian parizian L'Intransigeant.

Dela dorința de pace și până la faptul păcii e cale lungă, remarcă Marele Pontif. La aceasta se poate ajunge numai printr-o destindere sinceră a sufletelor și prin acomodarea perfectă la porunca mare a iubirii deaproapelui. Decât că asta implică abandonarea egoismului și alte jertfe mici și mari, aduse de toți, fără făfărie și eschivare. Toate străduințele de după războiul ale bărbaților de stat au dat eșec pentru că au rămas surzi la advertisementele repetate ale Bisericii: Pacea e un apanaj al împărăției lui Hristos, cea clădită pe milă și iubire, care izvorăște, la rândul său, din iubirea lui Dumnezeu. Actualmente nu există nici o instituție umană care să știe impune legi internaționale, cum a făcut acest lucru Biserica Romei în acea minunată Societate a Națiunilor care a fost creștinismul medieval. Excesele multe la număr, ale zilelor noastre, nu lasă să se întrevadă decât perspective sumbre. Îndeosebi cel al iperșovinismului național. „Dintre toate excesele pe care le constatăm acum în lume, — precizează Capul Creștinătății — unul dintre cele mai neliniștitoare este cel care, sub culoarea adevăratului patriotism, care în sine e vrednic de toată lauda, exaltă națiunea până acolo, încât o pune mai pe sus de toate. Acest „naționalism“, pe cât e de fals și de plin de exagerare, pe atât este de dușman adevăratei păci și prosperității. Exemplu de acest fel de naționalism, unul din exemplele cele mai frapante pe care le poate da această exagerare, este obiceiul care s'a răspândit în anumite țări, de a se depăși limita rezonabilului, prin militarizarea la exces, numită „educația fizică a tinerilor“. Educație căreia, împotriva nu numai a poruncilor lui Dumnezeu, dar și a frii omenești, supun și pe fete“. Cataclismul spre care mână în chip fatal stările păgâne de azi se va evita numai prin revenirea la Hristos, clădind pe pământ împărăția Lui, întru pacea Lui, în legăturile și sub îmboldul iubirii Lui.

Așa a grăit Sf. Părinte dela Roma. Și — coincidență semnificativă, — în aceeași vreme scrie, tot la tema pacifismului, în Neue Freie Presse, un articol vibrant, Iosif Caillaux, cunoscutul fost premier al Franței, ministru de finanțe, și matador al francmasoneriei franceze și dușman al crezului creștin. Et bine! Pacea viitoare și acesta o vede asigurată numai prin — iubirea creștină! „Pe urd nu se poate zidi viață nici de stat, nici socială. Atât statul, cât și societatea nu pot exista decât din stăruința în iubirea împrumutată, în răbdare și în apartenența la comunitate. Aceste adevăruri poate că le-a întrevăzut, spre amurgul vieții sale, și bietul Marx, căci doar a declarat, od, în ce-i privește persoana sa, dânsul nu e...

Filosofia în școală

Insemnări pe marginea dorințelor unui congres al profesorilor de filosofie

(*) Profesorii de filosofie din întreaga țară au ținut, în 2, 3 și 4 Februarie, mare congres la București. Adunarea s'a distins prin faptul că nu a făcut filosofie. S'a ocupat de lucruri ceva mai practice. Și anume: valorificarea practică a „iubirei de înțelepciune“. În școală, bine'nțeles.

Un confrate gazetar s'a cam supărat. El aștepta cu totul altceva. Ar fi voit discuțiuni întraripate despre marile probleme ale existenței. Voia lumină în sbuciumul sufletului apăsător de taine. Căuta orientări generale asupra universului și a rosturilor noastre în această lume. — Nu le-a găsit. Congresul a discutat altceva. A cerut catedre în licee. O adunare de breaslă — și-a zis — care caută să schimbe în pâine și sare diploma universitară.

Judecata confratelui este exagerată. A uitat un lucru: era un congres al profesorilor de filosofie, nu al filosofiei și nici al filosofilor. Noțiunile nu trebuie confundate. Profesorii au fost mai tari decât filosofia, pe care au tratat-o prin ochelarii lor de dascăli. În raport cu școala. Nu li-se poate face vină dintr'asta. — Ci corect este să ne așezăm și noi în acest plan de preocupări și să cântărim, din același punct de vedere, concluziile la cari au ajuns. Și cari sunt cuprinse într-o moțiune concisă și categorică.

Mai întâi și întâi, congresul crede, că „trebuie să se creeze o catedră proprie de filosofie, educație morală și drept la fiecare liceu“. Și, în strinsă legătură cu aceasta, punctul 3 al moțiunii: „materile filosofice să se predea în viitorul liceu de 8 clase în minimum 7 ore, începând dela cl. VI. cu 2 ore de psihologie, sociologie și etică 2 ore la cl. VII, și 3 ore la cl. VIII. pentru logică, metodele științelor și introducerea în înțelegerea marilor probleme filosofice“. — Nimic de zis la aceste dorințe. Le aplaudăm. E bine ca filosofia să aibă loc mai mult în învățământul secundar. Pentru a-l spiritualiza nițel. Prea este îndreptat acum spre materie și pozitivism practic. Religia singură, restrânsă și ea până la năbușire, nu poate schimba această atmosferă de fabrică. Ventilatoarele filosofiei,

marxist. Ori cum ar fi însă, fapt e că cea mai fatală greșală a lui Marx a fost poziția dușmănoasă ce a ocupat față cu religia și cu creștinismul. Căci e neîndoelnic că lumea o poate reclădi numai aceea poruncă indispensabilă a iubirii unuia față de celalalt. Societate omenească viabilă nu poate răzîmi decât pe bunătate și pe iubirea deaproapelui, și să nu uităm niciodată că plusul de inabilitare al omenerii a pornit din Vorbirea de pe Munte... — Fără comentariu.

cu aer tare de înălțimi, cu avânt spre idealism, spre transcendental, cu orizonturi de sinteză, sunt cât se poate de binevenite.

O singură întrebare și îngrijorare: ce fel de filosofie se va preda? Interesează în maximă măsură. Că, vezi Doamne, nu toți Socrații cântă aceleași melodii astrale. Le-a ieșit vestea, că nu găsești nici cu lumânarea doi cari să se înțeleagă pe deantregul. Și atunci trebuia spus dela început: nu se poate închipui în școala noastră altă filosofie, decât una spiritualistă, singura în armonie cu structura creștină a sufletului românesc. Că altfel, mai bine ne lipsim de ea. N'ar face decât să sporească zăpăceala și desorientarea pe care actualul program școlar, lipsit de unitate, de o linie conducătoare și armonizatoare, îl dă ca zestre blestemată tinerelor generații. — Asta nu s'a spus în congres. Și ar fi fost bine să se spună. Ne place să credem însă, că așa s'a gândit și așa va fi.

Ceeace nu putem înțelege însă, este punctul 2 al moțiunii, pe care congresul îl socotește esențial și de care face pendentă însăși „realizarea misiunii culturale și educative“ a învățământului filosofic. Și adică: să se încredințeze profesorului de filosofie orele de educație morală la ultimele trei clase. — Dacă e vorba de orele așa zise „de dirigență“ din programul de astăzi, cari se cer ca o simplă completare a numărului de ore necesare pentru existența unei catedre, nimic de zis. E un simplu amănunt de ordin practic. Motivarea acestui desiderat însă încurcă lucrurile. Profesorul de filosofie are nevoie de aceste ore „spre a întemela științific, în legătură cu materile filosofice, o unitate în viața morală a individului, precum și un studiu obiectiv al individualității în vederea orientării profesionale“. — Cum o fi asta? Fraza nu păcătuiește prin exces de claritate și precizie. Deși ar fi foarte tare de dorit.

Fiindcă, vedeți, noi ăștia nefilosofi, suntem cam grei la cap. Am vrea să ni-se spună împede: vreau domnilor filosofi o morală alta decât cea religioasă? Că dacă-i așa, noi ne declarăm, cu toată hătărirea, pentru contra. Fiindcă „morală filosofică“, cu tot umanitarismul ei dulceag, cu tot „studiul obiectiv al individualității“, rămâne o simplă și insipidă limonadă verbalistă. Caer de fum. Chiar dacă l-s'ar da puțin miros de parfum artificial. Lege morală fără Dumnezeu e un nonsens. N'are autor; în cosecintă nu are autoritate. N'are putere, fiind lipsită de sancțiuni.

Să sperăm însă că grupul profesorilor de filosofie e de acord cu noi în acest adevăr fundamental: vrea morală religioasă. Nici în acest caz însă nu se poate aproba desideratul lor

Fiindcă „educația morală” nu se poate învăța, ca trigonometria și ca gimnastica svedeză, în câteva ore speciale. Ea se câștigă din aerul moral în care trăiește permanent școala întreagă, cu programul ei întreg, cu activitatea întreagă a corpului didactic. Iar ceea ce trebuie „învățat” din morală, legile și principiile care călăuzesc viața creștină, face parte integrantă din materia religioasă. E slujba catehetului. Fiindcă, repetăm, nu putem admite altă morală decât cea creștină. Iar învățătura acesteia este biserica. Din acest motiv trebuie ștearsă din programul filosofiei „etica”. Ea trebuie lăsată religiei. E mai economic; și se asigură mai bine armonia și unitatea de care are nevoie îndrumarea conștiințelor tinere.

În rezumat: suntem pentru intensificarea învățământului filosofic în liceu; cu condițiunea, de a se preda o filosofie spiritualistă, în armonie cu religia. Educația morală s'o facă școala întreagă; iar instrucția morală catehetului. Așa-i firesc și așa-i bine!

Apărarea morală a tineretului Grea problemă și de însemnată capitală în viața neamului. Mai ales acum când atâtea și atât de violente atacuri se dau împotriva moralei în general, și deci și a societății românești. Primul și cel mai căutat obiectiv, — care e și cel mai ușor de captat — este tineretul de ambele sexe. Arma: pornografia, sub toate aspectele.

Tema aceasta a tratat-o, cu deosebită competență, d. prof. univ. *Nicolae Minovici*, la Societatea studenților în medicină de la București. Insistând asupra factorilor care contribuie la răspândirea și întărirea pornografiei în rândurile tineretului, conferențiarul precizează că acești factori sunt mulți la număr. Și anume:

Localul întâu în această legiune a neonoarei îl ocupă: *literatura*. Sunt ediții de cărți pornografice care au atins până la 30 000 exemplare. Literaturii i-se asociază; *Teatrul popular de mahala*, care otrăvește sufletul poporului. Se joacă în general piese care eli-

mină prestigiul instituțiilor de bază ale statului. *Cinematograful* contribuie și el la opera de destrămare mult, fiindcă lucrează în larg asupra maselor. Multe filme alungate în Apus au inundat țara noastră. *Dancingurile, șantaurile, cafeurile* prostitulază fetele dela mahala. Anunțurile, și inscripțiile pornografice pe pereții instituțiilor, injuratul, casetele post restante, școlile de dans, birourile de plasare, constituiesc tot atâtea ocazii de imoralitate, ca și *concursurile de frumusețe*. Vârf la toate le pune: *Prostituția*, monstruoșitatea morală, careia-i cad jertfă mii și mii din rândurile tinerimii.

De toate aceste ghilare imunde, ce se întind din toate părțile, tineretul trebuie ferit. Biserica a spus-o și o spune mereu. Și ne cade bine că un atât de distins mirean și om al științei, cum e d. N. Minovici, susține aceeaș teză a indignității și, întru cât se poate, a stărpirii pornografiei distrugătoare de conștiință, morală și vlagă, și pregătitoare a prăbușirii sigure de mâine.

Să nu ucizi!

Învățămintele unei tragedii sguuitoare

Nouile corpuri legislative ale țării au comemorat după cuviință, în prima lor zi de lucru, moartea crâncenă a fostului premier *I. G. Duca*. Atât la Cameră, cât și la Senat, s'au spus, cu acest prilej, cuvinte duiosase și s'au rostit aprecieri drepte. Puține din ele au reușit însă să sintetizeze atât de scurt și de concret întreg fondul tragediei sângeroase și să tragă, pentru viitor, învățături atât de imperios necesare, imediat practice, cum a făcut-o *I. P. S. Sa Alexandru Th. Cisar*, mitropolitul rom. cat. al României, în zedința comemorativă a Senatului.

Dupăce deplânge pe cel dispărut, Ierarhul caută pricina pentru care s'a abătut „această jale asupra noastră, ca fratele să răpună viața fratelui în marea familie a neamului românesc”. Și răspunsul urmează prompt și limpede:

„Fiindcă din sufletul făptuitorilor a dispărut respectul legilor dumnezeiești și omenești, fiindcă s'a stins în inima multora orice frică de Dumnezeu, și prin urmare nu se mai observă nici porunca cea mai socială: Să nu ucizi!” — Această recădere în păgânism este fondul întunecat pe care l-a brăzdat fulgerul focului de revolver criminal. De aci învâțătura logică și imediată: „Trebuie să redvenim cu toții mai buni, mai creștini și mai supuși legilor sfinte: scutul cel mai puternic al țării va fi pururea numai o conștiință neprihănită, izvorită dintr'o viață ce are drept normă de traiu observarea exactă a poruncii lui Dumnezeu”.

Iar pentruca să ajungem la această normă de traiu, la înstăpânirea legilor lui Dumnezeu asupra vieții, trebuie să luăm numai decât seamă de măsuri practice și concrete. Mai întâi „Să fie religia și moralu mereu considerate ca obiect principal în educația tineretului” — Măsură pe care o reclamăm de mult și care totuși nu se ia. Religia în învățământ este și astăzi un fel de cenușotcă, ori a cincina roată la car. Tragedia dela Sinaia ar trebui să ne deschidă ochii și să schimbe nițel programul școlare dominate de duhul laicizant importat din străini.

O altă măsură, pe care trebuie s'o luăm în conducerea țării: „Să fie răsplătite prin legile cinstea, hărnicia și adevăratul patriotism” — dar tot prin lege să fie aspru pedepsit orice abatere, fără a lua în seamă persoana transgresorului”. — Răsplata și pedeapsa dreaptă și potrivită, sunt cele două pârghii de înălțare a moralului public.

Și mai este una: „O cenzură cuvenită producțiilor, deseori numite pe nedrept artistice ca să înceapă publicul a-și da seama că producții merită stimă și încurajare și că trebuie dispăruite ca dubioase și vătămătoare bunelor moravuri”. — Spectacolele sunt într'adevăr, o teribilă sursă de imoralitate. Cenzurarea lor este neasemănat mai necesară decât cenzura ce se deprinde acum asupra presei. Și împotriva unei atari măsuri de

Foița „Unirii”

Crugurile cerești

— Elementele —

de prof. **Nicolae Tarlnă**

»Dumnezeu le-a orânduit toate cu înțelepciune, măsură și chibzuință».

I. Ghica, Pământul și omul.

O altă întrebare este, ce numim Crugul lunii sau ciclul lunar?

Prin ciclu, sau crugul lunar, se înțelege un șir de 19 ani, care se repetă neîncetat. După 19 ani, fazele lunii, — lună nouă, primul pătrar, lună plină și ultimul pătrar, — cad din nou aproape la aceeași dată a lunii; se repetă în aceleași zile și în aceeași ordine.

Inceputul acestui ciclu se socotește cu 1 înainte de era noastră creștină. La 19 ani se repetă.

Ciclul de 19 ani se începe în anul în care luna nouă cade pe 1 Ianuarie. Timpul dela lună nouă până la lună nouă se numește lună sinodică. O lună sinodică are 29 zile 12 ore 44 minute și 29 secunde. I-se mai zice și lunație. Douăsprezece luni sinodice, sau anul lunar, fac 354 zile 8 ore 48 minute și 34,8 secunde. Deci anul lunar este mai mic decât anul solar cu 10 zile 21 ore 0 minute și 10,2 secunde, aproape 11 zile. După 19 ani diferența aceasta crește la

la 206 zile 15 ore 3 minute și 13,8 secunde, ceea ce face aproape 7 luni.

Acum, dat fiind că nici luna sinodică, nici anul tropic, nu cuprind un număr exact de zile întregi, ci lungimea lor se exprimă în zile, ore, minute, secunde și fracțiuni de secundă, — în viața obișnuită, compunând luna și anul calendaristic, așa cum se practică, obținem atât luna, cât și anul, sau mai lungi sau mai scurte decât acele adevărate.

În cursul timpului diferitele popoare au folosit diferite calendare sau sisteme pentru măsurarea timpului. În toate aceste calendare lunațiunile au avut un rol deosebit.

Meton, medic și astronom grec, observă cu ajutorul unui aparat, *ἡλιοτρόπιον*, ciclul solar. Stabili ciclul numit *Μέτωνος ἐνιαυτός* = ciclul lui Meton = 125 luni pline, cu 30 zile și cu cu 110 luni cu 29 zile = 6940 zile = 235 luni. Se începe cu 16 Iulie 432. a. Hr. Iată cum descrie d. *Gavril Todica* importanța ciclului lunar:

»Meton, în anul 433 înainte de era creștină, a vestit Grecilor adunați la jocurile olimpice ciclul lunar!

»Orice fază a lunii — zicea Meton — se repetă la 29 zile și jumătate. Nouăsprezece ani sau 6940 zile cuprind 235 înnoiri de lună, încât tot după 19 ani, fazele Lunii se repetă în aceleași zile».

»Bucuria Grecilor fu atât de mare, încât numărul 19 al anilor periodicității lunare l-au scris pe monumentele publice cu litere de aur,

numindu-l »Număr de aur«. (*Gavril Todica* Zări din Univers, Arad, 1916).

Numărul și numirea e conservată până astăzi. Deși astăzi se știe că perioada de 19 ani nu e riguros exactă, ci diferă de adevărata revenire a aceleiași faze a lunii la aceeași dată a anului cu 1 oră 28 minute în 19 ani, ceea ce face 1 zi în 308 ani. Dela sinodul din Nicee până azi sunt 1609 ani, cari împărțiți cu 308 ne dau 5 zile, adică luna plină a fost cu 5 zile mai înainte decât cum arată Calendarul.

Să ne întoarcem iarăși la ciclul lunar. Să luăm de 19 ani. Meton l-a socotit luând 12 ani cu câte 12 luni și 7 ani cu câte 13 luni. După expirarea acestui period lunațiunile reveneau în aceeași zi și în aceeași ordine. Cum se calculează numărul de aur, spre pildă pentru anul 1934? Iată cum:

Se știe că primul ciclu Metonian a început cu anul 1 înainte de Domnul nostru Isus Hristos, se adaugă deci la data anului unitatea și se divide suma cu 19. Cățul obținut arată câte cicluri lunare întregi au trecut până la anul socotit, iar restul diviziunii ne arată al câtelea an din ciclul lunar este acesta din urmă. Restul poartă numele de număr de aur. De exemplu Numărul de aur al anului 1934 va fi obținut astfel:

$$1934 \div 19 = 101 \text{ și un rest de } 16$$

mărul de aur este 16. Ne arată al câtelea este anul 1934 în ciclul lunar. Anul 1934 este al 16-lea. Adică mai sunt 3 ani până când va iarăși din nou lună nouă la Anul nou.

Igienă morală socială nimeni n'ar protesta. O cer doar și mireni cu dragoste de neam și cu înțelegere a vremurilor. Așa cum a făcut-o, de curând, d. prof. Nicolae Minovici, într-o mare conferință ținută la București.

În sfârșit, înaltul Prelat mai subliniază un „imperativ categoric”, care se desprinde din tragedia dela Sinala: „să ne convingem că datorăm generației de mâine o cultură mai ales sufletească, nu numai pe cea trupestă, prin exagerarea așa zisei igiene și a sportului, ce lasă pe al doilea plan învățătura și morala”. — O plagă a vremii și aceasta. A adus-o tot înepușabila noastră manie de imitare. Vrem numai decât să fim mai sportivi decât Americanii. În școlile noastre bântuie pericolos frenezia arenei sportive. — Sportul e bun. Cu măsură însă. Școala este însă mai întâi înarmarea minții și a voinții, și nu exclusivă întărirea a picioarelor apoteozate. Delirul sportiv al școlii trebuie, fără idolatrie, temperat nițel. Și cât mai curând.

Dacă îndrumătorii țării vor ține seama de aceste luminoase îndreptări de viitor, e sigur că nu vom mai avea de înregistrat pagini de durere și de rușine ca cea dela Sinala. Și asta trebuie s'o dorim și s'o vrem!

Apostolul în redingotă. Caracterizare plastică și expresivă a celui ce a fost acum un veac *Frederic Ozanam*, și pe care l-a comemorat, în cadrele unei conferințe strălucite, la fundația Dalles din capitală, Ex. Sa *Valerio Valeri*, nuntial apostolic și decanul Corpului Diplomatic dela București. Reținem din această conferință ascultată cu încordare, savurată și admirată de un public imens și select, (întreg Corpul Diplomatic; PP. SS. Cisar și Hossu; dș. E. Văcărescu; d-nele Alexandrina și Sabina Cantacuzino; d. Gusti etc. etc.), liniile marcante:

Frederic Ozanam se naște la 1813 în Milano, din părinți intelectuali cu suflet de sfinți. După studii strălucite, la vârstă de abia

22 de ani, e doctor în drept al facultății din Paris, pentruca după cinci ani să fie profesor universitar de renume. Moare la 1854, în falma sfințeniei, și cu o sumedenie de lucrări valoroase din domeniul literaturilor europene. Ceeace l-a făcut însă nemuritor și l-a plasat între marii binefăcători ai omenirii e opera sa de asistență socială, cunoscută sub numele de „*Conferențe vincentine de caritate*”, inaugurată, împreună cu o mână de alți tineri, la Paris, în 1833. Rostul acestui cerc universitar pus sub patronajul Sf. Vincent de Paul nu era să țină prelegeri și debateri, conferințe savante, ci să chibzuiească asupra mijloacelor de a ajuta pe cei săraci fără multe formalități, cercetându-l la ei „acasă”: în mansarde, în subsoluri, în colibe, în spitalele celor sărmani, în temnițe, și ori unde îi va deținea în chinuri mizeria. Ideea a fost îmbrățișată cu entuziasm de nedescris. Deja în 1842 Capitala Franței avea 29 atari cercuri, cu aproximativ 1000 de membri cari cercetau și ajutau săptămânal la 2000 de familii mizere. De aci s'a răspândit repede în provincie, apoi în lumea întreagă, Roma având întâietatea, cu „*Conferința*” sa dela 1838. Aniversara centenară de anul trecut a reliefat, în cifre și date copleșitoare, imensele binefaceri ale acestei asociații pii, cu ramificații pe aproape întreg globul.

De încheiere, după ce, — în legătură cu studiile lui *Ozanam* asupra lui *Dante*, de care a fost simțitor influențat, — rostise în românește câteva versuri din *Divina Comedie*, unde e vorba de împăratul *Traian*, ilustrul conferențiar a evidențiat adevărul că viață nouă, senină și fecundă așteaptă popoarele cari știu să-și sădească adânc în suflet cele două mari sămânțe cerești: credința și bunătatea. — Publicul asistent a răspuns printr-o furtună de aplauze îndelungate, arătând în felul acesta că aprobă luminoasele sugestii ce se desprindeau din povestea vieții cu măiestrie evocate de reprezentantul Sf. Părinte.

Ofrandele iubirii de lege și de neam. De prisos s'o mai spunem: în secolul stăm slab. Am pierdut mult. Avem puțin. Caută să ținem ce avem și să recâștigăm ce ni-s'a luat în suflete unite și coștănțe românești.

Pentru aceasta însă ne trebuesc biserici și case parohiale. Cele vechi multe au pierit cu totul, iar câte mai sunt, jale este a le și vedea. Cu prea puține excepții. Ceeace — nu se mai poate răbda.

Început de îndreptare în spre mai binele dorit s'a făcut la *Crăciunel*. Tânărul și înimosul pâr. *Vasile Lupu*, clădind pe bunăvoința marinișos dovedită a unor credincioși de bine, s'a apucat cu multă încredere de lucru. Și a izbutit să câștige numai decât de împreună lucrători pe dl. *M. Cionca* și *Doamna*, cu 3000 Lei, și alte danii; dna *S. Boer*, cu 1300 Lei; d. *Dr. I. Boer* cu 878 Lei; *Dr. A. Rusu* cu 800 Lei; d. *V. Cozac*, cu 1700 Lei pentru un potir; d. *A. Oprea* 275 Lei, plus 3 icoane și un tetrapod. S'au mai căpătat în dar: o cruce dela d-na prot. *Laslo*; un covor dela d-na *Munteanu*; o icoană dela d. *Mihailă Gheorghie*.

Pida aceasta bună a găsit răsunet în întreaga plasă *Ocland*. Domnii notari au făcut colecte cu rezultate îmbucurătoare. Așa, colecta d. *V. Bleoca* din *Lueta* a adus 5000 Lei; a d. *Fereczy* din *Merești* 1020 Lei; a d. *L. Bela* din *Brăduț*: 2345 Lei; a d. *I. Cismașiu* din *Vargh*: 810; a d. *Bencze* din *Bățanii mic* 500 Lei; a d. *Jude* din *Jimbor*: 585 Lei, iar a d. *Pattantys* din *Racoș*: 500 Lei. Totul general înseamnă: 19.213 Lei.

În fața nevoilor ce așteaptă să li-se facă îndestul, suma de mai sus evident că e foarte modestă. Și cu toate acestea spune mult: e o licărire în bezna. La lumina ei s'a început, sfialnic dar cu chibzuală prevăzătoare, o operă ce o dorim mare și trainică.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al *Maramureșului* a numit pe pâr. *Onufreiu Wolanski* din *Adâncata* de admin. paroh. la *Rădăuți*, iar pe nouhirotonitul pâr. *Vasile Marieș* tot de adm. paroh. la *Rona*.

Sf. Liturghie în avion. A făcut-o și aceasta un călugăr francez. Bine înțeles că după ce în prealabil își ceruse îngăduință dela ierarhul în drept, *Aeroplanul* din chestie e cel ce face săptămânal serviciu între *Saigon* (*Indochina* franceză) și *Marseilles*. Sf. liturghie s'a slujit în răstimpul când avionul făcea zborul între *Golful Patras* și *golful Corinthului*. Pe ministrantele l-a făcut un pasager.

Vindecare miraculoasă la Lourdes. Fericita care s'a împărtășit de speciala atenție a *Preacuratei* în ziua de 22 Sept. 1932, e doamna *Concetta Brancolini* din *Pistoria* Italiei. Din raportul oficial al directorului oficiului de constatări medicale din *Lourdes*, d. *Dr. Vallet*, publicat în numărul ultim a lui *Journal de la Grotte de Lourdes*, reiese că numita a venit cu pelearinajul din *Florența* de mai sus, cu sănătatea iremediabil sdruncinată de o tuberculoză în ultima fază. Boală complicată și de ulcer la stomac, operat de repetate ori, și infecțiune vezicorenală. Cicatricele ce se pot observa și felul spontan cum s'a întâmplat vindecarea silesc pe raportor să constate că totul s'a petrecut într'un chip ce contrastează cu legile obișnuite ale naturii. — Cu alte cuvinte, e o minune evidentă.

Au tras clopotul de mort... Deși nu de înmormântare era vorba. Ci de cununia lui *H. Huggins*, membru al uneia dintre cele mai bogate familii ale insulei *Trinidad*. Căci aici s'a întâmplat cazul, în *St. Joseph*, capitala de

Sfintelor Paști se amână cu o săptămână, deci 8 Aprilie.

Combinarea ciclului solar și lunar, — adică de 19 ori câte 28 ani, — ne dă un period de 532 ani, după cari fazele lunii ar trebui să cadă din nou în aceleași zile ale săptămânii și luni și anului, deci s'ar repeta întreg Calendarul vechi *Iulian*. Este *Ciclul pascal*, *circulus magnus Paschae*, *periodus Victoriana*, după numele descoperitorului, sau *Anul mare*, *Annus magnus*. Sărbătoarea Sfintelor Paști revine iarăș la aceleași zile ale aceleiași luni. Calculul se face după regula lui *Gauss*.

Pentru stabilirea unui calendar, între caracteristicile anului se mai numără și indicațiunea romană, *Indictio*, sau cortegiul roman.

Ce este *Indictul*? Periodul de 15 ani întrebuițat de *Romani*, probabil din cauză că în acest period se percepea fonciera pentru pământuri.

Ca început al acestui period se primește anul al 3-lea înainte de *Domnul nostru Isus Hristos*. Vom adăoga deci la numărul unui an, spre pildă, anul 1934, numărul 3 și suma o împărțim cu 15, restul obținut va fi *Indictul*.

Deci $1934 + 3 = 1937$

$1937 : 15 = 129$ și restul 2.

Deci *indictul* anului 1934 este 2.

Iată cum se fac calculele în legătură cu Calendarul! Iată cum se stabilește un Calendar! Într'adevăr: »*Dumnezeu le-a orânduit toate cu înțelepciune, măsură și chibzuință*«.

Multe secole au trecut în muncă, studii și căutări, până s'a determinat mersul timpului, după legile prin cari El a regulat mersul Calendarului cel ceresc.

(Sfârșit).

Fiecare an al ciclului lunar are câte o cifră, care se numește »*temelia lunii*«. Cifra aceasta arată câte zile urmează să fie adaose anului lunar, ca să fie egal cu anul solar. Se mai numește și vârsta lunii sau *Epacta*. »*Actus lunae*«. Etatea lunii la 1 Ianuarie. Adecă cu câte zile înainte de anul nou a fost lună nouă.

Dacă în anul acesta a fost lună nouă în ziua de Anul nou, în anul următor vârsta lunii va fi cu 11 zile mai mare, cât e diferența între anul lunar și anul solar, deci *Epacta* anului va fi XI; pentru fiecare an următor se adaugă 11 zile. Mai mult de XXIX nu poate fi, căci dacă suma obținută trece peste 30 zile, se scade această valoare și restul se înseamnă cu cifre romane.

Pentru un anumit an se consideră numărul de aur al anului, se înmulțește cu 11 și se divide cu 30; restul diviziunii este *Epacta* anului. Bunăoară pentru anul 1934, având numărul de aur 16, facem calculul $16 \times 11 = 176$; $176 : 30 = 5$ și rest 26. XXVI este *Epacta* anului în *Calendarul Iulian*. Pentru cel *Gregorian* scădem 12, deci *Epacta* anului *Gregorian* 1934 va fi XIV. Într'adevăr lună nouă a fost cu 14 zile înainte de 1 Ian. 1934, în 17 Decembrie 1933.

Dela lună nouă până la lună plină luăm 14 zile. După luna plină care cade odată cu echinoxul de primăvară ori imediat după el prima *Duminecă* este *Dumineca Sfintelor Paști*. În anul 1934 luna plină pascală cade pe *Vineri*, 30 Martie. Deci *Dumineca Sfintelor Paști* va fi în 1 Aprilie după *Calendarul Gregorian*, iar după *Canoanele noastre*, ca să nu fie deodată cu a *Evreilor*, cari au 15 *Nissan* sau așa numita prima zi de Paști, *Sâmbătă*, 31 Martie, data

odinioară. Sguduitoarea jale plânsă în dagăte prelungi de toate clopotele tuturor bisericilor catolice din acel oraș a prilejit-o faptul că respectivul d. Huggins rupea cu o tradiție sfântă a locului: se folosea de dreptul ce i-l dădea legea divorțului, introdusă și aici în acest an, și se cununa la forurile civile, după ce divorțase, tot pe cale civilă, vezi bine, de soția-i legitimă.

Locale. Duminica viitoare, a lăsatului de brânză, va predica în catedrală rev. Dr. Augustin Popa, prof. de teologie.

— Duminică, în 4 Februarie, s'a ținut *adunarea generală a Casinei Române*. Membrii s'au prezentat în număr frumos și, în ciuda greutăților financiare cu care luptă și această instituție socială a Blajului, au hotărât cu unanimitate însușirea tuturor măsurilor necesare pentru a-i asigura existența. Aceasta nu numai de dragul trecutului ei deosebit de frumos, ci și pentru rostul ei prezent. Este, pentru vremile noastre sărace și apăsătoare, un refugiu necesar pentru descălețirea frunților și aproape singura manifestare de viață socială pe care o avem. — Atmosfera în care a decurs adunarea generală îndreptățește cele mai trandafirii nădejdi pentru învierea ei. În chip deosebit faptul, că prepozit *Iacob Popa* a primit prezidenția instituției, care i-s'a oferit cu unanimitate însușire. Nu ne îndoiim că sub această prezidenție, nou alesul Comitet, întregit cu forțele tinere cari au acceptat diferitele oficii ce li-s'au încredințat (V. Stanciu, secretar; A. Pol, cassier; P. Bârlea, econom) va inaugura o nouă eră de înflorire în viața Casinei noastre!

Printre crini. Departe de noi, în Cleveland-ul Americii, s'a petrecut dăunăzi scena mișcătoare și mult grăitoare: a șaptea persoană din familia Tinsel a îmbrăcat haina călugărească. E Sora Maria Virgilia Finsel, care a luat vâul Surorilor de Notre Dame. Cinci surori îi premerșeră pe aceeaș cale. Patru erau prezente la învesmântarea sa, iar a cincea, Sora M. Placida, doarme deja somnul dreptilor. Sf. Liturghie ocazională a slujit-o păr. Carol Finsel din Tiro, călugăr și el. — Cu adevărat: familie de crini, — cum puține sunt în lume.

Apostolia unei convertite. Nu de mult păr. Meysing, vicar apostolic în Kimberley (Africa de sud) a administrat taina Sf. Mir la 56 de adulți. Printre aceștia era și o bătrână sfrijită și toată sbârcitură. Dela convertirea sa prin păr. Strump, care a găsit-o rău bolnavă și părăsită într'un spital din împrejurimi, a trecut numai puțin timp. Dar îndată ce s'a botezat și s'a însănoșat, s'a apucat să facă pe apostolul, și până azi a adus în staulul lui Hristos 70 de persoane. Grație zelului său, care nu încetă să aducă zi de zi noi oițe în turma Mântuitorului, în curând se va crea o nouă stațiune misionară.

Unde sunt cele mai multe cinematografe? Omul e ispitit parcă să răspundă numaidecât: În America. Ași; de unde! Pe acest teren conduce, mai nou, bătrâna Europă. Nu ca acum cinci ani, când Statele Unite americane aveau mai multe cinematografe ca Europa și Asia împreună. Realitatea zilei, după o statistică a Camerelor de Comerț nordamericane, e aceasta: America de Nord are 20.000 de localuri pentru jocul filmelor; America de Sud 5000, iar Europa — 30.000, dintre cari în 17.000 de cazuri e vorba de filme sonore. Primatul sub respectul cinematografelor îl are, între țările europene, Germania cu 5000 de teatre de acest fel. Ii urmează în serie, Anglia cu 4500, apoi Sovietele, cu 3000. — De notat că până și Sahara își are cinematografele sale; douăzeci la număr.

Când călău-l beat lulea... banditul osândit la moarte scapă cu zile de sub spânzurătoare. Cum s'a întâmplat zilele acestea cu banditul asasin polon Varceavsky, judecat la

moarte prin ștreang de judecătoria din Vilna. Asta pentru că dimineața la cinci ore, când era să se execute osânda și toți oficialii erau de față, lipsea unul singur: călăul. După așteptare de-o jumătate de ceas a fost găsit dormind dus, mort de beat. Rezultatul: dânsul a fost suspendat numaidecât, iar osânditul, fiindcă n'a fost executat la termenul fixat, a scăpat, în sensul legii, de osânda capitală, schimbându-i-se pe-deapsa în temniță pe viață. — Și iac'ășa: îmbătarea unuia a dat viață altuia.

Grozăvii din raiul bolșevic. Gospodăria diavolească a ucenicilor lui Lenin duce Rusia la catastrofă. Gazete serioase, ca „Journal de Genève”, aduc informațiuni înfiorătoare despre foametea cumplită ce bântuie în multe părți ale vastului imperiu. Scrisori particulare, de toată încrederea, arată că antropofagia ia întindere înspăimântătoare. La Kiev, capitala Ucrainei, sunt închise peste 150 persoane pentru crima teribilă de a-și fi mâncat pe semenii lor. Presa sovietică face vinovat „capitalismul” pentru foametea catastrofală, recunoscând prin aceasta existența ei. Și sărăcirea țării continuă. Din 1916 până în 1933 numărul capetelor de vite a scăzut cu aproape 50 la sută. Un ordin mai nou obligă pe fiecare proprietar de vacă să dea statului 120 kg. lapte pe an, adică aproape tot ce produce. Cu astfel de măsuri, evident, nimic nu se îndreaptă, ci se grăbește doar sfârșitul fatal.

Constituire. Asociația Studenților Români Uniți — Astru — din București, întrunindu-se în adunare generală, și-a ales, în ziua de 28 Ianuarie c., următorul comitet: Președinte: Traian Jacodi; vicepreședinte: Ilie T. Echim; secretar general: Gh. Magiaru; cassier: dș. Iuliana Șandru; bibliotecar: dș. Eleonora Dobrescu; controlor: Ioan Ciobanu; secretari de ședință: Petre Achim și Coriolan Gheție; membri în comitet: Cornel Sasu și Gheorghe Turda.

Telefonul „Unirii”

Citiți și răspândiți

„UNIREA”

B. Cluj. A spune, că mesajul regal, care a deschis sesiunea Corpurilor Legiuitoare, „nu vorbește despre Biserică”, este nițel exagerat. Ași scăpat, poate, fraza concernată: „Administrația, Școala și Biserica vor primi organizarea și îndrumările impuse de rolul lor în viața Statului și de necesitatea ordinii morale, ordine ce singură poate asigura desfășurarea vieții de Stat în condițiuni normale și folositoare intereselor obștești”. Va să zică: se spune ceva și despre Biserică. Adevărat că nu prea mult. Și foarte vag. Dar ce să-i faci? Problemele economice absorb încă aproape integral atențiunea și grijile conducătorilor. Fiindcă sunt într'adevăr apăsătoare și arzătoare. Totuși, totuși — și în această avere dreptate — a fi timpul suprem să înțelegem că sugrumătoarea teroare a economicului numai printr'o primenire rapidă și o afirmare categorică a spiritualului se poate înlătura. Nici odată nu a fost mai actuală ca astăzi vorba Scripturii: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu”. — Să sperăm însă, că în realitate lucrurile se vor desfășura normal și factorii „morali”, înghesuți într'o frază de mesaj, vor forma grija de căpătenie a cărmuirii. Așa cum e firesc și necesar. — Să sperăm și să așteptăm!

P. Reghin. Pelerinajul la Roma, aranjat de „Astru” studenților noștri în legătură cu internaționala „Pax Romana” a studenției catolice din toată lumea, pleacă neapărat în 27 Martie. Pregătirile se fac de pe acum. După toate semnele, va fi foarte bine organizat, grație puterilor de care dispune centrul organizator a pomenitei asociațiuni internaționale în Cetatea eternă. — Pelerinii rămân în Italia până în 7 April. Vor fi de față la marile solemnități din săptămâna patimilor și la serbările grandioase de încheiere a „Anului Sfânt”. Intre acestea, ca punct culminant, canonizarea lui Don Bosco. — Călătoria mai are avantajul de-a fi extrem de ieftină. Dela frontieră la frontieră, inclusiv oprirea la Veneția, costă 5700 Lei pentru studenți și pentru membrii familiilor studenților. Precum vedeți, aveți puțința de a

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

participa. Trebuie să vă anunțați însă imediat: până la 15 Februarie 1934, la episcopia noastră din Cluj (Calea Moților) sau în Strada Regală 23, cu plata integrală a taxei. — Bine ar fi, de sigur să se poată organiza și acest prilej un mare pelerinaj național. Problema este în discuție. Toată greutatea este însă: s'ar găsească destui amatori?

Am primit abonamentul pe anul curent: P. Reghin, D. Roșia de Secaș (pe 1/2 an), A. Băsești, Biserica Șard; Oficiul parohial Lechința de Mureș, Dr. H. Vinga. Oficiul parohial Aiudul de sus, Oficiul parohial Axente Severu, Gh. Ghimeș-Făget, P. Aiud, M. Desmit, Z. Lupeni, B. Săcuieni, Oficiul parohial Sfârnaș, V. Aiud (pe 1/2 an).

Am primit abonamentul pe 1933: C. Alba Iulia, Oficiul parohial Salva, Gh. Grozești, S. Agrieș, Oficiul parohial Gherța-mare, M. Salsăg, Oficiul parohial Roșiori, Episcopia Hotinului Bălți, Oficiul parohial Florești, Oficiul parohial Hurez.

Dr. P. Cluj. Am primit abonamentul pe 1932.

Oficiul parohial Daia-Română. Chităm primirea sumei de Lei 400, abonament pe 1929 și 1930.

Dr. S. Alesd. Abonamentul la „B” 1-am plătit. Mulțumim pentru suprasolvire.

P. Crasna. Am primit abonamentul pe 1932 și 1933.

S. Cârnești. Am primit 200 Lei, abonament pe 1932.

M. Feldioara. Chităm primirea abonamentului pe 1932.

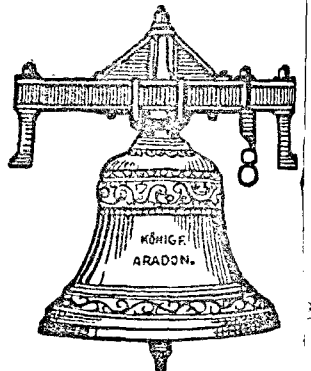
O. Lăurenii. Am primit 200 Lei. Achitat până la 30. VI 1934.

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invențiile propriie licențiate

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, eșuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

1-7 999

A apărut noua edițiune a LITURGHIERULUI

Crudo 250 Lei

Legat întreg în pânză, aurit 340 „

LIBRARIA SEMINARULUI — BLAJ